

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, izvenemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter večja po pošti prejemam, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za šoljake volja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemam za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Tiszovo ministerstvo in Hrvati.

Iz Zagreba 10. marca. [Izv. dop.]

Nemšk filozof v razsojevanji sveta in njegovih prikaznij, je rekel, da se „natura“ laglje s hudičem identificirati da, nego z bogom. V dokaz tega navel je to, da bog, kot najmodrejši, najpravičnejši in najdobrotljivejši bitje neče in tudi nij v stanju, kaj tako grešnega ustvariti, kot je natura, ki je vsa prekrasna zakonom sile in krivice, namesto, da bi bila prešinjena zakonom pravice in ljubezni. — Če je filozof o naturi tako sodil, kako bi bil sodil stoprv o politiki! Gotovo bi bil rekel, da je tudi politika hudičevega in božjega postanka. Če v naturi nij pravice in prave etične ljubezni, je je v politiki še manj. Kdor je jači, ta tlači, kdor je slabši, ta trpi. V političnem razmerju mej našo in ogersko kraljevino, smo mi slabši del. Našo premoč imamo samo v tem, da smo celoviti del jugoslovanstva, kot panoge vseslovanstva, na kar pa deues naši državniki žali bog ne dajo mnogo. Do sedaj še nikakor nijsmo mogli do tistega stanja priti, ka bi mogli reči: sedaj smo sigurni, kar imamo, nam nikdo več vzeti ne more. Čut sigurnosti, ki tako dobrodejno deluje na razvitek vsakega organizma, ta čut je pri nas še celo tuj. Premenja v ogerskem ministerstvu je ta čut naše nesigurnosti na novo obudila. Naša politična avtonomija utemeljena je v nagodbi, katero je naša narodna stranka z ogersko deakovo stranko sklopila. Dokler so se ogerski ministri iz deakove stranke rekrutovali, čutili smo se še precej sigurne. Sedaj je deakova stranka razrušena, novo ogersko ministerstvo sestavljeno je v pretežnem delu iz opozicije, in to je, kar nas vznemiruje, ter s strahom za

našo politično avtonomijo navdaje. Ali sta naše vznemirjenje, in naš strah opravičena, to bo prihodnost pokazala. Bolje je pa vsakako, da smo uže v naprej na oprezu, nego da bi bili preoptimistični. Tisza more našo nagodbo pripoznati, ali pa tudi ne. To odvisi le od njega samega. O možu, ki je protivnik nagodbe z Avstrijo, o tem se more prav lahko soditi, da je tudi protivnik naše nagodbe. Mož, ki je za decentralizacijo in za čem večjo avtonomno upravo županij gotovo ne bo prijatelj naše upravne centralizacije in popolne odvisnosti naših županij od banske vlade.

Mož, ki je večji Magjar, nego sta Deak in Sennyey, gotovo ne bo preprižan naše narodnosti. Vse to nam da vsikaj pomisljati. „Obzor“ je na mogočnost zopetne borbe uže opozoril. V novej političnej borbi se bo pokazalo, da-li je naša narodna stranka od kar je na vladnem krmilu, vse storila, da se v narodu okrepi in utrdi. Če je kaj zanemarila jej utegne to v njenej borbi jako škoditi. Kakor se čuje, tipajo naši magjaroni s svojimi tipalnicami uže po Budim-Pešti sem ter tja. Ali bode Tisza nje poslušal? Gotovo prej, nego ne! Do izida novih volitev za ogerski državni zbor Tisza brž ko ne, ne bode proti nam nič podvzel. Po volitvah pa, posebno če bodo njegovi stranki kakor je skoro gotovo, veliko novih pristašev pripeljale, če bo Tisza, kar mu deakovski listi uže sedaj očitajo, diktator na Ogorskem postal, če ne celo drug Kossuth, potem bomo dosta razlogov imeli na največjem oprezu biti. Naše magjaronstvo je sicer tako ničevno, da se iz svojih lastnih močij pač nikoli več vzdigniti ne more, krepka roka bi ga pa še vendar vzdigniti in na površji držati mogla, zlasti če bi mu Starčevičevci v pomoč priskočili, za

kar bi se jim samo malo pomigniti moralo. Naši poslanci na ogerskem državnem zboru bodo Tiszovo vlado podpirali, dokler Tisza proti naši avtonomiji ne bo nič sovražnega storil, sicer pa se ve, da ne. Tiszina večina je pa v ogerskem drž. zboru baje tolika vsled fuzije strank, da mu podpora naših zastopnikov ne more mnogo koristiti, njihova opozicija pa ne škoditi. Morebiti bi mu njihova opozicija še povoljnješa bila, nego njihova privrženost, barem bi imel zaželeni povod, da svojo akcijo proti nam začne. Iz vsega tega se vidi, kako težko stanje ima naša narodna stranka, naša vlada in naši zastopniki v Budim-Pešti nasproti Tiszovej vladi, zlasti sedaj, dokler če ne vemo, kaka sfinksa je Tisza za nas.

Govor slovenskega poslanca gosp. Nabergoja

v državnem zboru 6. marca 1875.

Oglasil sem se k besedi, ker se ne strinjam z 8 odstavkom §. 2 v interesu kmetijstva samega.

Gospoda! Zemljiščni davek in davki od poslopij imajo to posebno lastnost, da so njihovi davkovni objekti vsem vidni in pred očmi, da se lahko natanko pregledajo, brezobzirno premerijo in z davki oblože, da se z eno besedo ti davki z največjo gotovostjo morejo nalagati in da se davkoplačujočega lastnika more prisiliti jako ostro k davkoplačevanju. Industrijalci in trgovci lahko milijone odtegnejo davkoplačevanju, ali kmet niti najmanjšega dela svojega trudapolno obdelanega žitnega polja ne more skriti.

A uprav pri tej priliki gotovosti zemljišnega davka in davka od poslopij bi bilo želeli, da se ob nalaganju tega davka pra-

Listek.

Ivan III. Vasiljevič v borbi z Litvo in Livonijo.

(Spisal J. Steklasa.)

Ruski Ivan III. nij samo na iztoku razširjeval svoje države, nego tudi na zapadu. On je bil prvi, ki je po smrti Vitovta, litvanskega kneza († 1430), zopet začel z vsemi silami širiti misel, da mora zapadni del Rusije biti podložen samo moskovskemu velikemu knezu, kot pravemu nasledniku sv. Vladimira, a ne knezom litovskim. Ker se nij mogel kralj Kazimir IV., zajedno veliki knez litvanski (1446 — 1492), v odkriti boj proti Moskvi postaviti, pokazival je s svojimi prijateljskimi odnošaji z Novgorodom in z Ordo čisto javno svoje sovraštvo proti Ivanu

III., ter njega na ta način silil, da se še za časa proti njemu zavaruje tudi z zvezo svojih sosedov. Zatorej je poslal on svoje poslance v Krim, ter jim naložil, da nagovore Mengli Ghreja, naj on ne sklone mira s Kazimirom IV. Povod k neprijateljskim odnošajem pa so dali mali mejašni knezi, večinom potomci črnigovskih knezov, izmed katerih so bili eni odvisni od Moskve drugi od Litve; mej njimi so se nadaljevali neprestani mejsobni prepiri, vsled katerih so prehajali iz litvanskega poddanstva pod moskovsko. Tako so postopali knezi vorotinski in bjelevski. Kazimir IV. se je zaradi tega v Moskvi potožil, ali vendar nij začel vojske, ker ga je smrt prerano pobrala († 1492). Poljska in Litva ste bili razdeljeni mej njegova dva sina: Jan Albreht (1492 — 1501) je dobil Poljsko, Aleksander (1492 — 1506) pa Litvo. Ivan III. je poslal

precej po smrti Kazimirovej vojsko v Litvo, ter gledal, da tudi Mengli Ghrej pošlje svoje Tatare. Litvi je bilo težko od sebe odbijati dva sovražnika, zatorej so litvanski velikaši gledali pomiriti se z Moskvo in da bi Ivana III. lažje sklonili na mir, sklenili so njemu ponuditi za ženitev njegove hčere z velikim knezom Aleksandrom. Ali Ivan III. je rekel, da neče nič slišati o svatovih poprej, nego se mir zaključi. Po tem miru pa bi mu morala Litva odstopiti vsa pridobljena mesta in pokrajine, po katerih se je Litva tako povečala. Pa tudi knezi nijsu prenehali prestopati iz litvanskega poddanstva na podmoskovsko in Ivanovi vojniki so dalje osvojevali mesta v Litvi. Koncema je pa vendar poslal Aleksander prisiljen poslance v Moskvo, ter sklenil mir po volji Ivanovej, mesto Rjezma, knezi novosilski, odojevske, vorstinski in bjelevski so prestopili k Moskvi

vično postopa in se da kljubu velikemu razločku, ki loči oba ta davka, vendar ne sme obdačiti eden in isti objekt z dvema davkoma.

Taka napaka se po nesreči nahaja v §. 2. odstavek 8 postavnega načrta; glasi se: „Oproščena so davka na poslopih: 8. Poslopja, ki so odločena za poljedelsko porabo, izvzemši one hišne predmete, ki se nahajajo znotraj, h katerim pa ne spadajo začasna bivališča onih delavcev, ki se potrebujejo pri kmetijstvu“.

Vsled teh naredeb tedaj niso oproščena bivališča kmetova in njegove rodovine, ki se neposredno rabijo pri poljedelstvu, ki z eno besedo sami obdelujejo polje in so baš tako delavci, kakor oni pri gospodarstvu rabljeni delavci, in to, gospoda moja, je prevelika in neopravičena oostrost. Pravim neopravičena, ker hiša, ali bolje rečeno hišni oddelki, ki so neposredno namenjeni za poljedelstvo so uže in morajo biti zapopadeni v zemljišnem davku, ker kmetško poslopje spada k zemljišču, tedaj je to kot fizični pogoj, da sploh kmet delati more. Gospoda moja! Kakor ne morete davka nakladati na plug, ki orje na polji, tako malo morete posamezne oddelke poslopja obdačiti, ki neposredno služijo kmetu pri poljedelstvu.

Pri obrtniškem in dohodninskem davku določi se najmanjši mogoči dohodek, ki je oproščen davka. Le kmet, ki ima čisto v malem polji ves svoj pičli dohodek, kateremu žrtvuje svoj trud, pot in svojo bodočnost, vse le zemlji, on bi ne smel imeti minimum, ki ne spada k davku?

Da celo oni prostor, kamor kmetič k počitku položi svojo trudo glavo, kjer njegove trudne roke dobe novo moč, da morejo omahujoči plug spraviti naprej po uporni zemlji, še ta potreben pogoj za življenje, ki spada z zrakom in vodo v eno vrsto, naj bi se z davkom obložil? Vprašam vas tedaj, gospoda moja, kako, ako kmet ne more od rajtati davkov za prostore svojega poslopja? Potem mu pa nič drugega ne ostaje, nego hoditi spat s pticami na drevesa.

Ali baš poljedelstvo je najvažnejši faktor gospodarskega življenja v Avstriji. Ono samo je produktivno, ter čini državno podlogo, steber njegovega ohranjenja. In zaradi tega naj bi kmeta varovali ali pa vsaj z njim ne slabše ravnali, kakor se godi obrtnikom.

Gospoda moja! Osnova postave hoče tudi, užitinsko vrednost obdačiti pri teh de-

lih stanovanj. Napačno pa je in to po pravici, da je pri teh poslopih kakova užitinska vrednost, kar še misliti nij.

Ne, pri teh delih stanovanj se nahaja le upotrebovalna vrednost, in to le za tistega, ki dela na določenem polji; za vsacega drugega je ono poslopje brez vrednosti, in ne daje nobene koristi. Gospoda moja, jaz bi le želel, da bi vi videli tako imenovana stanovanja marsikacega poljedelca v Primorji, prepričali bi se takoj, da ti prostori ne dajo nobene najemninske koristi. Zapusti naj poljedelec denes te prostore, jutri se v nje naselijo kokoši in druge domače živali, ki bi se gotovo odtegovala plačevati najemnino in davek.

Ali poročilo, ki obrazlaga uzroke te postave, omenja, da nij več osebnih oproščevanj in privilegij!

A jaz, gospoda moja! trdim, da je oproščanje, katero sem reklamiral jaz, stvarno in ne osobno in sicer zaradi tega ne, ker so ti hišni prostori pri gospodarstvu potrebni, kajti spadajo k gospodarskemu poslopiju in so torej predmeti oproščanja a ne subjekti.

Gospoda moja! Italijanski pregovor pravi: „Scarpa grossa paga ogni cossa“. Delavski črevelj, t. j. oni črevelj, ki ga nosi kmet, plača vsako reč! Odstavek 8. §. 2 postave skrbi za to, da se bode ta pregovor tudi rabil v Avstriji. In ker uže o tej zadevi govorim, dovoljujem si splošno opazko, da bi bilo pametno iskati v davku na luksu nagrađe za manje obloženje davkov na zemljišči in na poslopih.

Po mojem mnenju bi se nabrala, ako se uvede v Avstriji davek od glasovira, biljarda in kočij in bi za posamezni predmet se ustanovil davek v znesku 3—4 gold., — neizmerna svota, ki bi daleč preseerala ceno koristij vseh omenjenih hišnih prostorov.

Vsled tega si dovoljujem predlagati:

Odstavek 8. čl. 2. naj se predrugači, in se ima glasiti:

„Davka od poslopij so oproščeni: Prostor, ki so namenjeni za poljedelstvo z vsemi znotraj se nahajajočimi hišnimi deli, ako so slednji odločeni za bivališče neposredno pri gospodarstvu delajočega kmetovalca, njegove rodovine in potrebovanih delavcev.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. marca.

V državnem zboru se je posve-

tovanje o davku na poslopja prodolževalo in je zopet govoril slovenski poslanec Pfeifer za olajšanje kmetskega prebivalstva.

Za trgovinskega ministra v Cislejtaniji namesto Banhansa se imenuje Schwarz, famozni predsednik svetovne razstave.

Magjarski „Közérdek“, vladni list, prinaša članek, ki vladi denuncira, da se v Zagrebu dela politika, ki je Ogerski neprijazna. (Primeri to denunciacijo z našim člankom.)

Vnanje države.

Na **Poznanjskem** je nastopil te dni prošt Stagroczyński iz Wojnic šestmesečni zapor, h kateremu je bil obsojen, kakor urednik klerikalnega časopisa „Tygodnik katolicki“ v vseh treh instancih zaradi razžaljenja nemškega cesarja. — Dalje se je pričelo preiskavanje proti predsedniku tamošnjega poljskega društva „Spolek přátel včd“, posestniku dr. Liebeltu, ki je bil prej vodja poljskih poslancev, in ki je poslal enega člana omenjenega društva k arheološkiemu kongresu v Kijev.

Nemška surova pest namesto liberalnosti in svobode za vse se v novem rajhu pobožne šege, v Prusiji, vedno bolj pokaže. Takó je državni pravnik v Berlinu, nasvetoval naj se urednik „Germanie“ zapre kar na tri leta ječe. V soboto se bode sodba izrekla, ki bode gotovo temu nasvetu podobna. Nemec ne more nikjer protivniku pravičen biti.

V **Rimu** bode 18. t. m. v vatikanu konzistorij sejo imel. Voljeno bode baje šest kardinalov, mej temi štirje inozemci t. j. Ne-Italijani.

V **angleški** zgornji zbornici lord Derby, nij hotel objaviti diplomatične korespondence v zadevi sklepanja trgovinskih pogodb poddonavskih kneževin in treh severnih velevlastij. Uzrok temu je, ker angleška vlada najbrž neče pokazati, da nij v teh rečeh nobenega vpliva imela. Angleži, ki so nekdanj vsej evropski politiki pravce dajali in ukazovali, so sedaj, posebno ko se je v krimski vojni njih oslavljenje videlo, s svojim vplivom na zunaj skoro čisto pri kraji, kar je zlasti za Rusijo in balkanske Slované — torej tudi za nas dobro.

Iz **Carigrada** se poroča, da je v provinciji Saloniki začela se lakota in vsled mrzlega vremena erka živina.

V **Arabiji** upor proti turški vladi še sedaj nij potlačen; iz Perzije pak se ljudje močno v Malo Azijo selijo, ker je perzijski šah kljubu temu, da je lani Evropo prepoštoval, baje jako neljubeznjiv oče svojih podložnih.

Dopisi.

Iz Mozirja 10. marca. [Izvirni dopis.] (Volitev novega krajnega

z vsa svojo dedšino; v dogovornem pismu je bil Ivan III. zapisan za gospodarja vse Rusije: Ivan III. je prvi začel rabiti ta naslov za svoje izvanjske odnošaje, kar se ve, da nij bilo prav velikim knezom litvanskim in kraljem poljskim, ki so imeli mnogo delov ruske zemlje v svojej oblasti.

L. 1495 se je oženil Aleksander s Heleno, hčerjo Ivanovo. Pri tej priložnosti je dal Aleksander svojemu tastu besedo, da ne bode silil žene na rimo-katoliško veroizpovedanje. Tudi je Ivan III. zahteval, da napravi Aleksander za Heleno doma v gradu pravoslavno cerkvico; ali Aleksander nij hotel izpolniti tega obečanja; tudi je prenehal imenovati svojega tasta gospodarja vse Rusije, ter nij hotel pustiti pri Heleni moskovske bojarje. Vse to je vodilo na prepir in mržnjo mej tastom in zetom in ponovljeni prelaz knezov iz litvanskega pod-

danstva pod moskovsko prouzročil je odkriti boj. Tako je prestopil knez bjelski k Moskvi radi tega, ker so trpeli pravoslavni v Litvi od katolikov preganjanje. Za bjelskim so prišli z bogatimi pokrajinami drugi, ki so bili dozda hudi sovražniki moskovskega kneza: tako knez Vasilij Ivanovič, vnuk Šemjakov, in sin prijatelja Šemjakovega, Ivana Andrejeviča možajskega, knez Semen Ivanovič. Šemjačič se je podal s svojimi zemljami — Ritskom in tjeverskim Novgorodom, knez Semen pa s Černigovom, Starodubom, Gomeljem in Ljubečem; šli so še tudi drugi knezi manje važni — vsi radi preganjanja in zatiranja pravoslavne vere. Ivan III. je poslal objaviti Aleksandru, da je sprejel v poddanstvo kneza možajskega s Šemjačičem. Zajedno pa je pisal pomirljiv in groziven list.

Aleksander nij mogel tega trpeti, da

mu odpadejo njegovi knezi eden za drugim. Ali Ivan III. tudi nij pustil, da je on zaradi tega preganja. Začela se je tedaj vojska — srečna za Moskvu. 14. julija 1500 leta strnila se je moskovska vojska, pod zapovedništvom kneza Danila Ščeni pri Dorogobužu na rečici Vodroši z litovsko vojsko, ki je bila pod vodstvom atamana kneza Konstantina Ostrožskega. Tukaj so napali v zasedi moskovski vojvodi litvanske čete, ter izvojskovali odločno zmago: ataman knez Ostrožki in drugi litovski knezi so pali v suženstvo. Za vodroško zmago je sledila druga pri Mstislavlju, kjer so Litovci tudi mnogo ljudij izgubili. Od te bitke je potrajala vojska še nekoliko let; udeležil se je nje tudi livonski veliki mojster Valter Plettenberški, ki je s svojimi izvrstnimi topničarji razbil pskovsko in moskovsko vojsko pod Izborskom, ali za tem v kratko so

šolskega sveta; naša šola; posojilnica; vreme.) Poročal sem vam že o novi volitvi županstva za trg in za okolico. Kakor je postavno pravo, bila je včeraj 9. t. m. nova volitev v krajni šolski svet. — Trg voli tri, okolica tudi tri ude. Ako temu šolskemu svetu dodamo še g. nadučitelja in gospoda kateheta, sestavljen je mozirski krajni šolski svet iz 8 udov. — Za trg so voljeni: gg. Goričar Anton, župan; Lipold Janez, Štuler. Za okolico pak: gg. Skruta, župan; Štruel in Dolinar. Polednji pak nij postavno voljen, kajti on nij všelau v našo sosesko, zaradi tega se bode na mesto njega drugega volilo. Kakor sem vam tudi že poročal, je stari krajni šolski svet v predzadnji seji sklenil, prositi slavni ces. kr. deželni šolski svet, da bi dovolil osnovati v Mozirji četverorazredno šolo. Ta sklep je bil enoglasno sprejet. A žalibog še sedaj nij odromala prošnja v Gradec, nego je postala le „pobožna želja“. Mi pa polagamo novemu krajnemu šolskemu svetu na srce: naj on prošnjo kmalu deželnemu šolskemu svetu odpošlje, kajti znano je, da le šola je omika naroda; več razredov, tudi več poduka, tedaj tudi več omike in napredka. Kakor čitamo v „Slov. Učitelju“ je bilo le v celjskem okraju več šol v več razredov pomnoženo; zakaj bi se ne v Mozirji z našo dvorazredno šolo tako zgodilo; saj je trg za Žalcem največji v savinjski dolini, in otrok je za to tudi dosta. Tedaj na noge, ne držite križem roke. Marsikdo se bode prepozno kesal. — Čitali smo v „Sl. Narodu“, da mislijo Šoštanjčani tukaj osnovati filijalo posojilnične zadrage. — Tudi dobro, sicer ne vem, ali dela to Mozirjanom čast, da si sami ne morejo nič. „Kommt Zeit, kommt Rath.“ —

Kakor povsodi, imeli smo tudi mi hudo zimo, skoro vsaki dan od 10 do 15 stopinj mraza nij manjkalo. Radi tega bile so tudi boleznin na dnevnem redu; vsaka druga hiša je imela bolnika. Denes pa imamo pomladansko vreme, solnce toplo sije, v senci imamo 14 stopinj toplote, sneg kopni in kos na bližnjem oknu za cveticami lepo poje, znamenje, da pomlad nij daleč.

Domače stvari.

— (Volitev deželnega poslanca na Notranjskem), bode sedaj lahko

se mu Rusi jako osvetili v hudej krvavi bitki pod Gelmedom. V tretjej bitki, na bregovih jezera Smolina, tolkli so se Nemci hrabro, čeravno jih je bilo mnogo manj, nego Rusov, vendar se nijso umaknili z mesta in Plettenberg se je vrnil kasneje na svoje meje, kajti livonski red se nij mogel nič več toľči z moskovskimi četami niti v zvezi s Poljsko, niti z Litvo. Aleksander Litovski, ki je postal poveljnik po smrti Jana Albrehta († 1501) je bil prisiljen prositi za mir svojega tasta. Po posredovanji ogerskega poslanca je bilo skleneno premirje na 6 let — od 25. marca 1503 — 25. marca 1509. Aleksander je odstopil tasto vse zemlje, ki so se Moskvi podale. Ravno tako je bilo sklenjeno tudi premirje z livonskim redom. Ivan III. pa je zopet povečal svojo državo za nekoliko pokrajin s svojo odvažnostjo in treznostjo.

enoglasna, ker so, kakor „Novice“ razglašajo, tudi naši „konservativni Slovenci“ odstopili od svojih dveh kandidatov in je sedaj g. Peter Graseli edini kandidat narodne stranke. To nas veseli. Ker so v tem volilnem okraju sami vrli rodoljubi in svojemu narodu zvesti možje, tudi nemškutarstva ali vladna stranka nič ne opravi.

— (Iz Starega trga) pri Ložu nam piše volilec: Žalibog se iz loške doline nikdo nij mogel osobno udeležiti volilnega shoda na Rakeku. Z veseljem smo pa pozdravili sklep omenjenega shoda, da naj se voli vrli narodnjak Peter Graseli. Neprijetno nam je pa došlo „Slovenčevo“ poročilo, da kandidirati tudi hoče nekov Zelen ali Debevec. (Kar sedaj nij več res. Ur.)

— (V Medvodah) nad Ljubljano so imeli vtorek občinske volitve. Voljeni so samo narodni možje. Dosedanji župan pa ne več.

— (Za nakup deželne kmetijske šole na Dolenjskem) je presvitli cesar potrdil sklep lanskega deželnega zbora, da sme deželni odbor do 80.000 gold. svojih obligacij prodati.

— (Društvo za varstvo živalij) se je v Ljubljani ustanovilo, kakor podružnica enacega graškega društva. Predsednik je g. France Müller, urednik vladnega časnika „Laib. Zeitung“. Kdor hoče naj pristopi, ker namen je blag, da si bi bil še blažji, ko bi se na pr. ustanovilo društvo, katero bi naše ljudi po deželi varovalo goljufij in sleparij, briških in nemškutarških, katere so se od „ustavoverne“ stranke pri zadnjih volitvah v kranjsko trgovinsko zbornico godile, kar pred porotno sodnijo s pričami dokazati smo še vedno pripravljeni.

— (Iz pod Jelovice) na Gorenjskem se nam piše: Akoravno nas še na kupe snega okrog in okrog obdaje, katerega le po časi nekoliko dnij sem mrzlo burjo namestujoči topli zrak preganja, vendar se je jela tudi pri nas narava oživljati, in nam naznanjati veselo pomlad. Začele so se prikazovati prekopne ob solnčnih robah. Uže gledajo prijazno prve rožice izpod se tajoče snežene odeje, katera nas predolgo oblega. Velike jate divjih gosij, rac, žrjavov, katere so nas na dolgem potu le za kratek čas obiskale, pomikajo se dalje, vračaje se v stara, poletna bivališča. Celo rumenega metulja sem denes opazoval, katerega so gotovo uže zelo močni solnčni žarki izvabili zapustiti zimsko stanovanje. Pa saj je uže tudi čas: denes je sv. Gregor in pri nas pravijo, da je ta dan ptičje ženitovanje.

— (Nesreča.) Rudokopa A. Leskoveca iz Zeličnega vrha, v logatskem okraju je 31. decembra m. l., vračaje se domov iz Idrije zasul snežni plaz. Nesrečnega so našli še le 2. januarja t. l. mrtvega. Zapustil je vdovo in tri nedorasle otroke. — V velikem Globokem, v okraju žužemberskem so pa 6. t. m. potegnili iz reke Krke mrtvo truplo posestnika Jan. Vidica, ki je v pijanosti, grede črez most, padel v reko in utonil.

— (V Halozah) pri sv. Barbari (poleg Ptujja) mej čistmi Slovenci je nastavljen učitelj, ki nobene besede slovenski ne zna!! Tako se poroča „Sl.“

— (V Celji) se pripravljajo — če se stari „Presse“ prav poroča, na sprejem gostov, ki se na poletje prihajajo kopat v Savinji zbog zdravja.

— (Podružnicam družbe kmetijske Kranjske.) C. kr. deželna vlada Kranjska je razglasila oklic gospodarjem, da bode zopet letos kupila nekoliko žrebcev težkega Pinčgavskega in pa ložega Angleškega čistokrvenega plemena, popisala je za to natanko lastnosti, katere mora tak žrebec za plemo imeti, in vabi posestnike taci žrebcev, naj jih naznanijo Kranjski deželni komisiji za konjerejo. Ker je pa sl. deželna vlada prosila tudi družbini odbor, naj on po podružnicah svojih razglasi ta oklic po deželi, zato prosi predstojnike kmetijskih podružnic, naj, če v svojem okrožji vedo za gospodarje, ki imajo take za plemo pripravne žrebce, jih še posebno opomni, da jih ponudijo imenovani komisiji do 31. maja letošnjega leta, kajti prodali jih bodo po dobri ceni in dobra živina ostane potem za plemo v deželi.

— (Vreme.) Kakor pri nas, tako je tudi po drugih krajih, kolikor je poročil, nastopilo toplo vreme, ki sneg taja.

Razne vesti.

* (Bil je lačen.) Neki delavec pride te dni k ujetničarju v Velvareh na Češkem, naj ga zapre na 4 dni, kakor je obsojen. Jetničar mu je verjel, ter ga tudi takoj zapre v tamnico. Naznanil je pak to tudi preiskovalnemu sodniku, ki je pogledal vse zapisnike in akte, toda imena onega delavca nij mogel nikjer najti. Ko ga pokliče pred se, mu odgovori: „Kraši nečem in tudi ne bodem, dela kljubu svojemu trudu ne morem najti, tako, da uže 4 dni nijsem nič jedel. Nij mi tedaj ostalo drugega, nego se obesiti, ali pak zapreti dati, in ker je bilo slednje lažje, izvolil sem si tedaj zapor.“ — Njegova želja se mu je izpolnila, kajti zapri ga je sodnik zaradi nadlegovanja v uradu.

* (Salomonska razsodba.) V Parizu je pred sodnijo zahteval mož, naj ga loči postavno od žene. „Imate-li otroke?“ vpraša ga sodnik. — „Se ve da gospod!“ — „Koliko?“ — „Tri, dva dečka in eno deklico in baš zaradi tega sva prišla k vam. Žena moja zahteva za se dva otroke, toda jaz tudi.“ — „Se tedaj hočeta oba zadovoljiti z mojo razsodbo?“ — „Da gospod,“ pravita oba. — „Tedaj počakajta, da bodeta imela četrto dete, potem si pak more vsakdo izmeji vaji vzeti po dva in jaz ustanovim, kako se imajo vama otroci razdeliti.“ Mož in žena sta bila s tem izrekom zadovoljna in sodnik nij čul nič o njih cele dve leti. Pri nekej priliki sodnik sreča moža na ulici, ter ga vpraša: „Kako je gospod z ono zadevo?“ — „Ah gospod sodnik zdaj še ne more biti govorica o ločitvi.“ — „Zakaj ne?“ — „No zdaj imava pak pet otrok!“ — „Tedaj počakajte, da bog dá šestega“ odgovori potem sodnik.

* (Turški sultan) ima na leto 12 milijonov gold. postavne plače, ali zapravi več nego 20 milijonov na leto samo za svojo potrebo. On ima 800 konj, 700 žen, katere čuva 350 skopcev (evnuhov.)

Narodno-gospodarske stvari.

— Iz Ljutomera se nam piše: Premnogi vinski producenti naši, kateri so druga opravila opravljali, ko se je baron Babo učil vinske kemije, godrnjajo, ker je imenovani prvak vinstvene stroke totalno pobil rogovileže, kateri so bili proti vsaki „umetni“ napravi vina pri dotičnej skupščini. Uže vedo zakaj! Kdor se je učil, ta pa zna, to je stara istina. Ako naredi en črevljar slabe črevlje, za to naj še ne grede vsi črevljarji za vselej spat. To velja tudi o ponarejalcih raznih vin. Sapienti sat.

— Konji bodo dragi. Nemški cesar Vilhelm je prepovedal, da se noben konj ne sme iz Nemčije ven prodati. Ker Francozje ravno sedaj 10.000 konj za svojo vojsko potrebujejo, ker so tudi Angleži dozdaj konje na Nemškem kupovali, a sedaj jih ne bodo mogli, bodo tuje primorani k nam v Avstrijo konje kupovat hoditi, kateri se bodo torej znatno podražili, posebno taki, ki so za vojaško rabo dobri.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenost, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, siljenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, ožonost, diabet, trganje, shujšanje, bledice in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicinske, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagrađi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalec gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor

medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrb.

nika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sismo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehaštih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.

50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Družji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani. — Našhr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Ljubljani Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnacher, v Ljubljani Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černewicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, sakor v vsi mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih tudi razpošiljava dunajska hiša na vse kraje po poštni akvizicah ali povzetjih.

Uradno naznanilo.

12. marca 1875.

Razpisano je: Minuendo licitacija v občini Miklarje pri napravi nove ceste od Mikarjev do Mayerla. Prošnje do 15. apr. t. l. okr. cest. odboru v Črnomlju. — Stavba novega, zidanega mosta čez potok Gradašica pred trnovsko cerkvijo s železno konstrukcijo v znesku 9342 gld. 5 kr. Prošnje, kolek 50 kr., do 15. marca t. l. mestnemu zastopu v Ljubljani.

Razpisane službe: Služba uradniškega sluga pri ces. kr. okr. sodnji v Senožečah. Letna plača 250 gl. in tudi 300 gl., s 25% pridavkom, brezplačno obloko in slučajno prostim stanovanjem. Prošnje do 18. apr. t. l. c. kr. predsedništvu deželne sodnje v Ljubljani.

Javne dražbe: Jov. Valentinčičevo v Rebru, 1800 gl., 26. apr., 24. maja in 28. junija (Ljubljana.) — Jos. Bobkovo iz Nove Žiže, 184 gl., 17. marca, (II. Postojna.) — Mih. Zadunovo iz Kala, 16. marca, (II. Postojna.) — J. Mi. harčičevo iz Hrašij, 212 gl. 17. marca, (II. Postojna.) — Franc Srebotnikovo iz Oreheka, 334 gld., 17. marca (II. Postojna.) — M. Vidrihove iz Male vasi, 380 gld., 3. apr., 1. maja in 5. jun. (Vel. Lašice.) — Jov. Meršnikovo iz Bitinji, 17. marca (III. Bistrica.) — Fr. Želetovo iz Hrašij, 1495 gld., 28. marca, 8. maja in 1. junija, (Postojna.) — Jern. Hribarjevo iz Vrha, 820 gld., 17. marca, 19. apr. in 20. maja (Zužemberk.) — Anton Herščakovo iz Prema, 1000 gld. 30. marca, 30. apr. in 4. junija (II. Bistrica.) — M. Ahčinove iz Šmatnega, 971 gld., 17. marca (III. Ljubljana.) — Jov. Faturjevo iz Zagorja, 6. apr. t. l. (III. Bistrica.)

Tujsca.

10. marca.

Pri Malič: Hirschman iz Dunaja. — grof Thurn iz Radovljice. — Richer iz Dunaja. — Mali iz Kranja. — Kreč iz Dunaja. — Kornicer iz Broda. — Besinger iz Dunaja. — Sink iz Zagorja. — Beer iz Dunaja.

Dunajska borza 11. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld. 45	kr
Enotni drž. dolg v srebru	75	80
1860 drž. posojilo	112	70
Akcije narodne banke	961	—
Kreditne akcije	234	75
London	111	35
Napol.	8	88 1/2
C. k. cekini	5	24 1/2
Srebro	104	70

Presrčno zahvalo

izrekam svojim prijateljem za sočutje in čestitanje, katero so mi o priliki srečne rešitve iz nevarnosti 21. jan. l. l. blagovolili izraziti. Onim, ki so nekje na Štajerskem raztrosili vest, da sem uže mej „ranj-cimi,“ javljam, ka se vro dobro počutim.

V Rakovniku na Dolenjsk. 10. marca 1875.

(74)

Rad. Pukl.

Učiteljska služba.

Na štirirazredni ljudski šoli v Št. Jurji pod Rifnikom se razpisuje učiteljska služba s služnino III. razreda in prostim stanovanjem.

Prositelji, kateri morajo biti zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, imajo svoje dokumentirane prošnje najdalje do konca marca t. l. vposlati krajnemu šolskemu svetovalstvu Št. Jurij pod Rifaikom (an der Südbahn).

Okrajni šolski svet Celje,

dne 1. marca 1875.

(72—3)

Prvosednik: Haas.

Podučiteljska služba.

Na dvarazrednej ljudske šoli v Št. Pavlu poleg Prebolda se razpisuje podučiteljska služba z letno služnino 480 gold. oziroma provizorično 400 gold. in prostim stanovanjem.

Prositelji, kateri morajo biti zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, imajo svoje dokumentirane prošnje po svojej predstavljeni šolske gospodski najdalje do konca meseca marca t. l. vposlati krajnemu šolskemu svetovalstvu v Št. Pavlu poleg Prebolda.

Okrajni šolski svet Celje,

dne 3. marca 1875.

(73—3)

Prvosednik: Haas.

Natječaj.

Na temelju zaključka sjednice občinskega zastupstva, držane dne 1. veljače t. g., razpisuje se ovim mjesto občinskega lječnika za ovu občinu, uz godišnjih for. 600 a. v. pod sljedećimi uvjeti:

1. Molitelj ima biti poveljeni doctor medicine;
2. Za svaki pohod bolestniku ustanovljena je pristojba od 50 novč. a. v., a za pridruženo ovoj občini mjesta Bakarac, Šmriku, Dol mali i veli, dobivati će bezplatni podvoz.
3. Liečanje siromaka bivati ima bezplatno.

Natječaj otvara se do 1. travnja t. g., a molbenice obložene potrebitimi prilozima, neka se šilju podpisatomu občinskomu zastupstvu. (55—3)

U Kraljevici, hrvatsko primorje,

10. veljače 1875.

U ime občinskega zastupstva:

N. Polić, načelnik.

Licitacija.

10. t. m. dopoldne ob 9. uri se je pričela v hiši št. 237, na glavnem trgu v prostorih zraven „zlatega puka“ licitacija se ostale zalge blaga, ki obsega 600 sraj po 50 kr. začeni, srajne vložke, zavratnike, spodnje hlače, nogovice, pravo holandsko platno, robo za obleko in volnato robo za gospode, nitkarsko blago, popotne plaide, mašinsko svilo in cvrno, dalje blizu

50 šivalnih mašin,

vse nove, iz najboljših fabrik, od 5 gold. počeni, potem štacunsko upravo in mnogo drugih stvari, vsled česar se oni, ki kaj kupiti nameravajo, uljudno vabijo. (71—5)

Izdajatelj in urednik Josip Jurcic.

Narodna tiskarna

v Ljubljani

izdeljuje

vozne liste za železnice

s firmo in železniškim kolekom

po novi naredbi

1000 iztisov za	gold. 7.50
2000 " "	13.50
1000 iztisov za	9.—
2000 " "	16.50

Lastnoda in tisk „Narodne tiskarne“.